

Створення системи обов'язкового резервування як механізму регулювання грошового ринку - одна з найсуперечливіших проблем у діяльності центральних банків. Механізм обов'язкового резервування знижує загальний ризик банківської системи і є важливим елементом макроекономічного регулювання грошової маси. Водночас резервування залучених коштів банків збільшує їхню вартість, що призводить до підвищення ціни кредитних ресурсів.

В умовах розвиненої ринкової економіки, якій притаманні низькі темпи зростання споживчих цін, розвиненість фінансового ринку, відносна стійкість платіжного балансу, банківської системи й економіки загалом до внутрішніх і зовнішніх шоків, значення мінімальних резервних вимог у регулюванні грошово-кредитних процесів поступово знижується. Таку ситуацію можна пояснити підвищеною ефективністю інших, гнучкіших механізмів та інструментів регулювання грошового ринку, зокрема процентної політики та операцій на відкритому ринку.

Література:

1. Гребеник Н. Основні віхи у формуванні та проведенні грошово-кредитної (монетарної) політики в Україні. Стаття друга. Розвиток і оптимізація механізмів та інструментів монетарної політики / Н. Гребеник // Вісник Національного банку України : журнал. - 2010. - № 2.-С. 10-15.

2. Дзюблюк, О. Проблеми ефективності застосування мінімальних обов'язкових резервів як інструмента монетарної політики / О. Дзюблюк // Збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених, аспірантів та студентів «Банківський та реальний сектор економіки: фінансово-економічні аспекти взаємодії та розвитку». – Тернопіль: Вектор, 2015. – С. 39-42.

3. Положення про порядок формування обов'язкових резервів для банків України та філій іноземних банків в Україні, затверджене Постановою Правління НБУ 16.03.2006 р., №91 зі змінами. [Електронний ресурс]. - Доступний з <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0312-06>

Христина РОМАНИШИН

студентка факультету фінансів

Тернопільського національного економічного університету

Науковий керівник:

к.е.н., доцент кафедри банківської справи Галицьська Ю.М.

ВАЛЮТНО-КУРСОВА ПОЛІТИКА НБУ

Валютне регулювання в державі, будучи нормативним, здійснюється шляхом укладення міжнародних валютних угод та виданням нормативних актів у сфері валютних відносин. Валютне регулювання відіграє значну роль у проведенні державою відповідної валютної політики, в організації валютних відносин і визначенні правового режиму операцій з валютними цінностями.

Формування механізму валютного регулювання в Україні відбувалось за умов використання протягом тривалого періоду фіксованого режиму валютного курсу, у т.ч. його різновиду – стабілізаційного режиму м'якої прив'язки до долара США із додержанням діапазону курсових коливань гривні “±” 2% протягом 2009-2013 рр.

За умов накопичених макроекономічних дисбалансів додержання такого режиму валютного курсу зумовлювало необхідність постійної присутності Національного банку на міжнародному валютному ринку України шляхом проведення валютних

інтервенцій, від'ємні річні сальдо яких протягом 2011-2015 рр. поспіль свідчили про негативні тенденції сталого зниження дієвості механізму валютного регулювання.

Суттєве звуження обсягів МВРУ протягом 2014-2015 рр. у поєднанні з безпрецедентною кількістю запроваджених валютних обмежень обумовило деклараційний характер проголошеного Національним банком у лютому 2014 р. переходу до плаваючого режиму валютного курсу гривні.

Таким чином, курс валют здійснив значний стрибок, що ми можемо побачити на рис. 1.

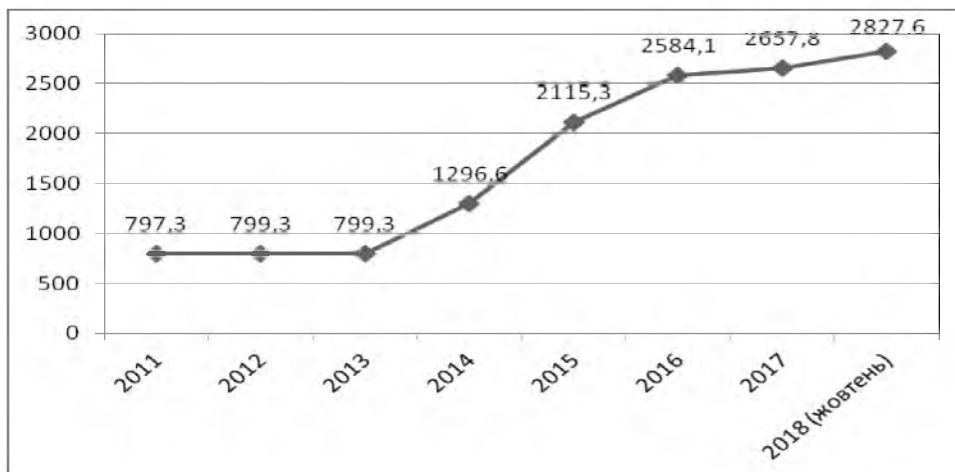

Рис 1. Динаміка валютного курсу України (гривень за 100 доларів США)*

*складено автором на основі [1]

Також варто зазначити, що валютне регулювання операцій, пов'язаних із рухом фінансового капіталу, здійснюється, насамперед, з метою мінімізації витоку фінансових ресурсів за межі України.

Водночас, макроекономічні дисбаланси та істотні девальваційні ризики обумовили нівелювання стимулюючої функції, у зв'язку з чим суттєве підвищення офіційної облікової ставки до її рекордного за попередні 15 років рівня – 30% річних (див. рис. 2) не сприяло притоку довгострокового фінансового капіталу в Україну.

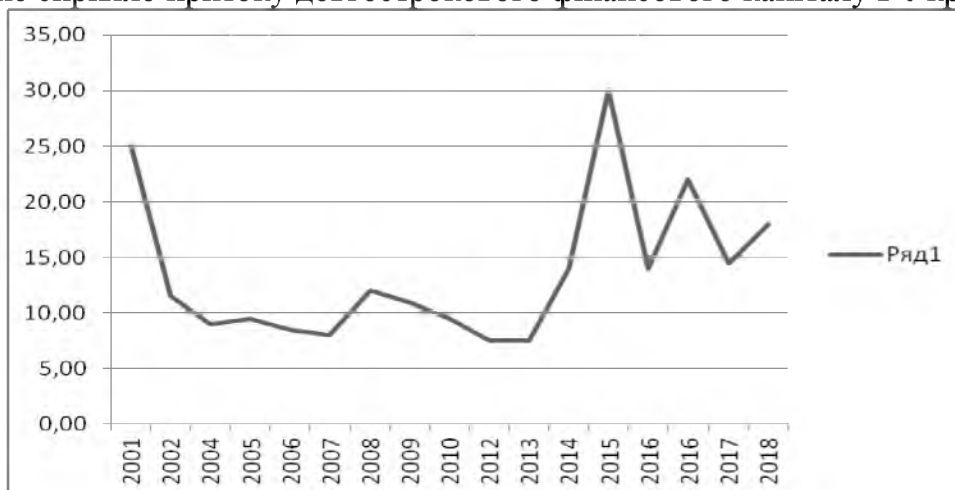

Рис. 2 Динаміка максимальних річних значень облікової ставки НБУ за 2001-2018 роки*

*складено автором на основі [2]

Використання валютних обмежень як форми валютного регулювання в Україні було і залишається найбільш широким. В основному, валютні обмеження

використовувалися в Україні за для недопущення відпливу капіталів, та з метою регулювання попиту і пропозиції на внутрішньому валютному ринку [3].

На сьогоднішній день основними резервними валютами для Національного банку є долари США, євро, СПЗ, швейцарські франки, англійські фунти стерлінгів, японські єни.

Варто зазначити, що офіційний курс Нацбанку формується за результатами торгів на міжбанку, за середнім значенням укладених угод.

Офіційний курс встановлюється:

- щоденно – для вільно конвертованих валют;
- один раз на місяць – для інших іноземних валют;
- один раз на місяць повторно – для спеціальних прав запозичення.

Валютний ринок України перебуває під впливом не лише стабілізаційних процесів, що спостерігаються на ньому упродовж 2016-2017 рр. і поточного року, але також і зовнішніх ризиків та невизначеностей.

Обсяги операцій з іноземною валютою залишаються низькими, в її надходженнях від нерезидентів зменшилася складова інвестицій та зовнішніх позик, а в експортних надходженнях переважає виручка від експорту продукції, виробництво якої не потребує високих технологій – головним чином, аграрного та металургійного характеру.

Отже, поліпшення функціонування валютного ринку України можливо досягти шляхом:

- зменшення рівня доларизації української економіки через підвищення привабливості гривневих активів;
- удосконалення правил роботи учасників ринку та дотримання чітких принципів і процедур;
- вдосконалення структури внутрішнього ринку з урахуванням міжнародної практики та запровадження нових видів міжнародних розрахунків;
- стимулювання експорту та забезпечення рівноваги платіжного балансу.

Література:

1. Офіційний курс НБУ [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://index.minfin.com.ua/ua/exchange/nbu/curr/usd/>.
2. Облікова ставка Національного банку України [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=53647#top.
3. Богацька Н. М. Регулювання валютного ринку Національним банком України [Електронний ресурс] / Н. М. Богацька // Ефективна економіка. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/3_2018/42.pdf.

Владислав САШКО

студент факультету банківського бізнесу

Тернопільський національний економічний університет

Науковий керівник:

к. е. н., доцент кафедри банківської справи Малахова О. Л.

ЕФЕКТИВНІСТЬ ОРГАНІЗАЦІЇ ГОТІВКОВОГО ГРОШОВОГО ОБІГУ В УКРАЇНІ

Актуальність теми. З розвитком передових технологій зростає число злочинних дій, яке проявляється буквально у всіх видах діяльності. Особливо гострою